ಕಲ್ಲುಡ್ ಕಲ್ಜುಡೆ

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್
ತುಳು ಕತೆಕುಲು

ಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಕರ್ನಾಟಕ
ುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

'TULU SHORT STORIES FOR CHILDREN' SERIES
KALLURTI - KALKUDE by Amritha Someshwara
Published by Karnataka Tulu Sahithya Academy, Corporation Building, Lalbagh, Mangalore - 575003.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ	:	1998
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ	:	2007
ಬೆಲೆ	:	ರೂ. 20
ಪುಟಗಳು	:	20
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ	:	ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಪ್ರಕಾಶಕರು	:	ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3. ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824- 2459389 Email: tuluacademy@yahoo.co.in
ಹಕ್ಕುಗಳು	:	ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮುದ್ರಣ	:	ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಎನ್. ಡಿ. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಕುದ್ರೋಳಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 003. Ph : 2494925.

ಜೋಕುಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕುಲು - 10

ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ - ಕಲ್ಕುಡೆ

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3.

ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824- 2459389

Email: tuluacademy@yahoo.co.in

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಮದಿಪು -1

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್‌ದಿಂಚಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಪಂಡೊಂದು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು, ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕುಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅಕ್‌ಲ್ನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿಪಾಯಿನ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ವಿದ್ಯೆಲು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್, ಸಿರಿ, ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ, ದೇವು ಪೂಂಜೆ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ, ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ ಇಂಚ ಏತೇತೋ ಆಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಕತೆಕ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಕೇಂಡೊಂದು ಕಲ್ತೊಂದು ಮಲ್ಲೆ ಆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರ್ನಕುಲು ಪುಳ್ಳೆಲ್ಲೆಗ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಕುಸಾಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕುಸೆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕನಕಟ್ಟುನ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ಉರ್ಕಾವುನ ಉಲ್ಲಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ತೆಲಿಪುನ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪೊಸ ಲೋಕೊಗು ಪೋಪುನ, ಪೊಸ ಸಾದಿ ಪತ್ತುನ , ಪೊಸ ವಿದ್ಯೆಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್‌ನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ಡ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆ, ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕ್ಲೆ ರುಚಿನ್ ನಮ್ಮ ಪೊಸ ಕಾಲದ ತುಳುವ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪುಟ್ಟವೊಡ್ ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿದವು.ಅಂಚಾದ್ ಈ 20 ತುಳು ಕತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆಡ ಬರೆಪಾದ್ ಕತೆಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಬೂಕುಲೆ ಮೋನೆಲೆಗ್ ರಂಗ್ ಪಾಡ್ಪಾದ್ ತುಳು ಜೋಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1994ಟ್ಟ್ ಈ ಕತೆ ಬೂಕ್‌ಲೆನ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತ್‌ಡ್. 20 ಜನ ಸಾಹಿತಿಲ್ನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ್ ಸೇರ್ದ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರ್ನಕುಲು ಈ ಬೂಕುಲ್ನ ಮೋನೆದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ಲ ಉಳಯಿದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ಲ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆಂಡ 1995ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡು ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡಾದ್‌ಲಾ, 1996ಟ್ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪೊಸ ಜುವ ಕೊರ್ನಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಯೋಜನೆ ಉಂತುದು ಪೋಯಿನೆಡ್ಡಾದ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪಣವುಡು ತಾಪತ್ರೊಯೆಲೆಡ್ಡಾದ್‌ಲಾ ಈ 20 ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊ ದುಂಬು ದುಂಬೇ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಎಂಚಲಾ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊನು ಕೋಡಿ ಎತ್ತವೊಡುಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ 20 ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತುನ ಮಾತ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ಲಾ, ಅವೆಕ್ಕ್ ಚಿತ್ರ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೋಕೆಡ್ ನೆನೆತೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ - ಕಲ್ಲುಡೆ ಕತೆ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲುಡು ಮೊಡೆದ್ ಕೊರಿನ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಈ ಬೂಕುಗು ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ನಳಿನಿ ಸುವರ್ಣ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಕಡಮೆ ಕಾಲೊಡು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಪ್ರಕಾಶ್ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಇಂದೆತ್ತ ದನಿ ಕೆ. ಎಂ. ಶಂಕರ ಪ್ರಭು, ಮೇನೇಜರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯೆರ್ನ ಸಹಾಯೊನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಏಪಲಾ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಮಂಗಳೂರು

16.3.1998 ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಮದಿಪು -2

ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ವರುಷೊಡ್, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ ಬೂಕ್‌ನ್ ರಡ್ಡನೆ ಸರ್ತಿ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆಪುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು, ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟುಲೆಕೊ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಡ್ಡನೆ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್‌ಂದ್. ಸುರುತ ಗುರಿಕಾರ್ರ್ ಮದಿಪುಡು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮೇರ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ ಇನ್ನಿ ಕತೆತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೇತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪರೆ ಉಲ್ಲಾಸ ದೆತ್ತೊಂದಿನನ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯ.

ತುಳುನಾಡ್, ಬೂಡ್‌ಡ್ ನಡತಿ ಕತೆಕ್ಕುಲು ದುಂಬುದ ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮುಟ್ಯೊಡು, ಇನ್ನಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಯಕೆ. ಅಂಚಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರಿನ ಸರ್ತಿದ ಬೂಕುಲು ಖರ್ಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ಪಿರ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಾಡ್ಡಿನವು ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುವರ್ಣ ಸಂದರ್ಭಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಬಜೀ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅತ್ತಂದೆ, ಪಿರಿಯಕ್ಲುಲ ಓದುಲೆಕ್ಕ ಈ ಕತೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನೆಯಿದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಜಾನಪದೊದ ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್ ಅಚ್ಚು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆಯಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತೆರೆಗ್‌ಲಾ,ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ 'ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್"ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಮಂಗಳೂರು

31-3-2007

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್

ಕಲ್ಲುರ್ತಿ - ಕಲ್ಕುಡೆ

ಆನಿ ಅಯಿತಾರ. ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಪ್ರವಾಸೊದ ಉಲ್ಲಾಸೊಡಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಜಾಗೆಳೆನ್ ತೂಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸು ಆಂಡ್. ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆ ದಿಂಜಿನ ಪ್ರವಾಸೊದ ಬಸ್ಸ್ ಕಾರ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕರಿಯ ಕಲ್ಲ್‌ದ ನೇಲ್ಯ ಗುಡ್ಡೆ. ಆಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿ. ಆ ಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿ ಉರುಬಿಲಿ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ತೆಲಿಕೆ ಮಿನಿ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಬದಲ್‌ಗ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಬೆಕ್ಕಸಾದ್ ಮಿತ್ತ್ ಅಣ್ಣಾದ್ ತೂಯೆರ್.

ಮಾಸ್ತರೆರ್ ಪಂಡೆರ್ :

"ಇಂದು ಗೋಮಟ ಮೂರ್ತಿ. ಗುಮ್ಮಟ ದೇವೆರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಹುಬಲಿಂದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್"

"ಓ ಮುರಾನಿ ಸಾಲೆದ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ಭರತ - ಬಾಹುಬಲಿ ಆಟ ಇತ್ತ್ಂಡ್: ಅವೇ ಬಾಹುಬಲಿಯಾ?" ಎಂದ್ ಕೇಂಡೆ ರವಿ.

"ಅಂದ್, ಆಯೆನೇ. ಭರತರಾಜನ ಮೆಗ್ಗಿ ಬಾಹುಬಲಿ. ರಾಜ್ಯ, ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತ್, ಸಂಸಾರ ಪೂರಾ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ" ಅಂದೆರ್ ಮಾಸ್ತರೆರ್.

"ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿ ಯಾನ್ ತೂತುಜಿ!"- ಆಚಿರೊಡು ಪಂಡೆ ವಾಸು.

"ಇಂದೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿ ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಉಂಡು. ಅವು ಗಟ್ಟದ ಆ ಬರಿತ ಊರು. ಆ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ್. ಚಾವುಂಡರಾಯೆ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಅಯಿನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆ " ಮಾಸ್ತರೆರ್ ವಿವರ ಮಲ್ತೆರ್.

"ಈ ಮೂರ್ತಿನ್ ಏರ್ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್"?- ಕೇಂಡಲ್ ಗೀತಾ.

"ಇಂದೆನ್ ಕೆತ್ತಾಯಿನಾಯೆ ಕಾರ್ಲದ ಅರಸು ವೀರಪಾಂಡ್ಯೆ ಭೈರವರಾಯೆ. ವೇಣೂರುಡು ನನವೊಂಜಿ ವಿಗ್ರಹ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆ ಪನ್ಪಿ ಅರಸು ಕೆತ್ತಾಯೆ. ಇಂಚಿಪ್ಪ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು ಬಾಹುಬಲಿ ಮೂರ್ತಿನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್."

"ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿನ್ ಎಂಚ ಉಂತಾಯೆರ್?"- ರವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

"ಇಂದೆನ್ ಈ ಪಾದೆದ ಗುಡ್ಡೆದ ಕೈತಾಲೇ ಕೆತ್ತಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಮಣ್ಣ್ ದಿಂಜಾದ್ ಉದ್ದೊಗು ಬೇತೆನೇ ಮಾರ್ಗ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಇರುವ ಚಕ್ರೊದ ಬಂಡಿಡ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ದೀಯೆರ್‌ಗೆ. ಬಾರೀ ಸಾದನೆಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಸಾಗಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಕೆತ್ತಿನ ಸಿಲ್ಪಿ ಕುಸೆಲ್‌ಡ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ನಿದ್‌ಪ ಉಂತಾಯೆಗೆ"

"ಈ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತಿನ ಸಿಲ್ಪಿ ಏರ್?"- ಶಶಿ ಕೇಂಡಲ್.

"ಅಂ, ಅವು ಕೇನೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಆ ಸಿಲ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆಂದ್. ಕಲ್ಕುಡೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕಲ್ಲ್ ಕೆತ್ತಿನ ಸಿಲ್ಪಿಂದ್ ಅರ್ಥ"

"ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ ಕಲ್ಕುಡ ಸಾನ ಉಂಡು. ಅಲ್ಪ ನೇಮ ಆಪುಂಡು. ಆ ಕಲ್ಕುಡೆ ಏರ್?"- ಎಂದ್ ಕೇಂಡೆ ವಾಸು.

"ಅಂದ್, ಆ ಕಲ್ಕುಡೆನೇ ಈ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಆಯೆ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಸಿಲ್ಪಿ ಆದಿತ್ತೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ಪಿಂದಿನಾಕ್ಲು ಕಡಮೆ. ಮಾಮಲ್ಲ ಸಿಲ್ಪಿನ್ ದೈವ ಅಂದ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೋಲ ನೇಮ ಕೊರ್ಪಾವೆರ್"

"ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ದೈವ ಆಯಿನೆ ಎಂಚ?"- ಕೇಂಡೆ ಗೋಪಿ.

"ಅವೊಂಜಿ ನೇಲ್ಯ ಕತೆ. ಪನ್ಪೆ: ದುಂಬು ನಮ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುಗ ; ಓ ಅಲ್ಪ ಮರತ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುಗ, ಬಲ್ಲೆ" ಎಂದೆರ್. ಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಮಾಸ್ತರೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಗೋಳಿಮರತ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊಣತ್ತಿನ ತೆನಸ್‌ದ ಪೊದಿಕೆ ಬಿಚ್ಚಾಯೆರ್. ತೆನಸ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿಂದೆರ್.

"ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಎಂಚ ದೈವ ಆಯೆ?" ಬುಕ್ಕೊರ ಕೇಂಡೆ ಗೋಪಿ.

"ತರಿಲ, ಪನ್ಪೆ. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾನೂದು ಐನೂದು ದೈವೊಲು ಉಲ್ಲ.

ದೈವೊಲೆನ್ ಬೂತೊಲುಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ಪಾಲ್ ದೈವೊಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನರಮಾನಿಲಾದೇ ಇತ್ತಿನಾಕುಲು. ತನ್ಕುಳೆ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ದಾನಾಂಡಲಾ ವಿಸೇಸ ತೋಜಾಯಿನಕುಲು, ವಿಸೇಸ ರೀತಿಡ್ ಮರಣ ಪಡೆಯಿನಾಕುಲು, ಮೆಕ್ಲೆನ್ ಮೈಮೆಗಾರೆರ್ ಎಂದ್‌ದ್ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತೆರ್, ದೈವೊಲುಂದು ಲೆತ್ತೆರ್. ಸಾನ, ಕೊಟ್ಯ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್, ನೇಮ ನೆರಿ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕಲ್ಕುಡನ ಕತೆನ್ ಕೇಣ್ಯೆರೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಂಡ್, ಎಡ್ಡೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ತೆರಿಯುನ ಬಯಕೆ ನಮಡ ಬೋಡು. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಪನ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಕಲ್ಕುಡ ದೈವದ ಪಾರ್ದನೊಡು ಉಂಡು"

"ಪಾರ್ದನ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದಾದ?"- ಕೇಂಡೆ ರವಿ.

"ದೈವದ ಕೋಲ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನೇಮ ಆಪುಂಡತ್ತಾ? ಅಪಗ ತೆಂಬೆರೆ ಬೊಟ್ಟುದು ದೈವದ ಕತೆನ್ ರಾಗವಾದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಡುಲಾ ಒರೊರ ಪನ್ಪುನೆ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕತೆಕ್ ಪಾರ್ದನಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂದು ಬಜೀ ಕೈಕಾರ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕತೆಂದ್ ಎಣ್ಣಡೆ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಏತೋ ನಿಜ ಸಂಗತಿಲು ಪಾರ್ದನೊಳೆಡ್ ಸೇರ್‌ದುಳ್ಳ. ಚರಿತ್ರೆದ ಬೂಕುಡು ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡನ ಪುದರ್ ಇಜ್ಜಿ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬರವುಡುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ, ಅರಸುನ ಪುದಾರ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಉಂಡು. ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಜನೊಕ್ಲೆನ ಚರಿತ್ರೆನೇ ಬೇತೆ. ಏತೋ ಸಂಗತಿಲು ಹಳ್ಳಿದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ದೆಂಗ್‌ದುಲ್ಲ ಪಾರ್ದನ, ಕಬಿತೆ, ಅಜ್ಜಿಕತೆ, ಗಾದೆ, ಮಂಡೆಕತೆ ಉಂದುಪೂರಾ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ. ಇಂದೆತ್ತ ಮಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆನೇ ತುಳುಟು ಉಂಡು. ಬರವು ದಾಂತಿನ ಜನ ನೆಂಪುದ ಬಲೊಟೇ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಒರಿತೊಂದು ಬೈದೆರ್.

ಬೀರು ಕಲ್ಪುಡೆ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಕೆಲ್ಲತ್ತ ಮಾರ್ನಾಡ್. ಕೆಲ್ಲ ಪುತ್ತಿಗೆಂದ್‌ಲಾ ಆ ಊರುನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅವುಲು ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆಡ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯಿನ ಕಲ್ಕುಡೆರೆ ಮಲ್ಲ ಪೀಳಿಗೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡನ ಅಪ್ಪೆ ಇರುವದಿ, ಅಮ್ಮೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಆ ಕಾಲದ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆದಾಯೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಬೀರುಗು ನಾಲ್ ಜನ ಪಲಯಾಡ್ಲು. ಅಕುಲೆ ಪುದರ್, ಎಲ್ಯಣ್ಣೆ, ಮಲ್ಲಣ್ಣೆ, ಬಿಕ್ಕುರು, ನಂದು ಎಂದ್‌ದ್. ಬೀರುಲಾ ಕಾಳಮ್ಮಲಾ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲಾದ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್.

ಮೆಕುಲು ಅಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ ಉಪ್ಪುನಾಗ, ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಊರು ಬುಡೊಡಾಂಡ್...."

"ದಾಯ ಊರ್ ಬುಡೊಂಡಾಂಡ್"?- ಎಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡಲ್ ಕನಕ.

"ಬೋಳುಗುಳದ ಅರಸುನ ಮದಿಪು ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಡಿಗಡಿ ಓಲೆ ಉಡವುಡ ಮಾ ನಿ.ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಳುಗುಳೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಗೋಮಟಮೂರ್ತಿ ಕೆತ್ತಾವುನ ಮದಿಪು ಅವು ಏತೋ ವರ್ಸ ನಡಪುನ ಬೇಲೆ. ಕಲ್ಲ್ ಕೆತ್ತುನ ಕಲ್ಕುಡೆರೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪಡೆನೇ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಲ್ಕುಡೆರೆ ಕೂಟೊಗು ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ಗುರಿಕಾರೆ ಆವೊಡುಂದು ಓಲೆದ ಒಕ್ಕಣೆ.

ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ಬುಡೆದಿ ಇರುವದಿನ್ ಲೆತ್ತೆ. ಬೊಳುಗುಳದ ಓಲೆದ ಸಂಗತಿ ಪಂಡೆ. ಲೋಕೊಡು ಇದಮುಟ್ಟ ಆವಂದಿನ ಚೋದಿಗೊದ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆಂದೆ. ಏಪ ಪಿಜಿರುವರ್‌ಂದ್ ಇರುವದಿ ಕೇಂಡಲ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಸಮಾದಾನ ಪಂಡೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಬಸ್ತ್‌ಳೆನ್ ದೋಡಣೆ ಮಲ್ತ್ ದೀಯೆ. ತನ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಕೆಲವು ಜನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆದಾಕುಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂಡೆ. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಸಾದಿ ಪತ್ತಿಯೆ.

ಕೆಲವು ದಿನತ ಪಯಣ ಆಂಡ್. ಬೊಳುಗುಳೊದ ಸೀಮೆಗ್ ಪೋಯೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಬೊಳುಗುಳದ ಕರ್ತುನು ತೂಯೆ, ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆ.

"ಬತ್ತನಪ್ಪಾ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಾ, ಎಡ್ಡೆಆಂಡ್. ಆ ತೋಜುನ ಗಿರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡತ್ತಾ ಪೆರಿಯ ಕಲ್ಲ್, ಅಯಿಟ್ ಗೊಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿಂಬೊನು ಕೆತ್ತೊಡು. ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಓಲುಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಒಡ್ಡಾರೊದ ಮೂರ್ತಿ ಆವೊಡು. ಕಲ್ಕುಡೆರೆ ಕೂಟೊಗು ಮಲ್ಲೋಜೆ ಆವೊಡು" ಎಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ ಅರಸು. ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ಅರಸುಗು ಪುಡಾಡ್‌ದ್ ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತಿಯೆ.

ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಮೂರ್ತಿ ಕೆತ್ತಿಯೆರೆ ದುಂಬಾಯೆ. ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊಡು, ನಾಲ್ ಕೋಡಿದ ದೇವೆರ್ಕುಳೆನ್ ನೆನೆತೊಂಡೆ, ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಉಳಿ ಊರಿಯೆ. ಪೆರಿಯ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬಾಹುಬಲಿನ ರೂಪ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತೋಜಿ ಬರೊಂದುಂಡು. ದಿನ, ತಿಂಗೊಳು, ವರ್ಸ ಮಗ್ರೊಂದು ಪೋಂಡು.

ಪೊರ್ತಿಂಗೊಲುದ ಬಂಜಿನಾಳೆನ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಬುಡುದು ಪೋದಿತ್ತೆದೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ತಿಂಗೊಲು ದಿಂಜಿದ್ ಇರುವದಿ ಇರ್ವೆರ್ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಪೆದ್ದಿಯಲ್. ಅಮರ್ ಬಾಲೆಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಆಣ್, ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ ಬೀರು ಎಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನ್ ಕಾಳಮ್ಮಾಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲು ಬಳತೊಂದು ಬತ್ತ.

ಬೀರುನ ಪಲಯಾಡ್ಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಿನ್ನಣದ ಬೇಲೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಕಡೀರ ಮಗೆ ಮರತ ಬೇಲೆ; ಮಡೀರ ಮಗೆ ಕರ್ಬದ ಬೇಲೆ, ನಡುತ ಮಗೆ ಬಂಗಾರ್ದ ಬೇಲೆ, ನನ ಒರಿಯೆ ಚೆಂಬುದ

ಬೇಲೆ ಕಲ್ತೆ. ಎಲ್ಯ ಮಗೆ ಬೀರುಗು ಗೊಬ್ಬುನ ಪಿರಯೊ. ಅಪಗನೇ ಹಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ಕಲ್ತೆ.

'ಅವು ದಾಯೆಗ್ ಆಯಗ್ ಆತ್ ಹಟ?'- ಎಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡಲ್ ಗೀತಾ.

"ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ಬೀರು ತನ್ನ ಸರಿಪಿರಯದ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಗೊಬ್ಬೆರೆಂದ್ ಪೋಯಿ. ಜೋಕುಲು ಬೀರುಡ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್? ಎಂಕುಲು ತೂತುಜಂದೆರ್. ಅಮ್ಮೆದಾಂತಿ ಮಗೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಬರಡ ಎಂದೆರ್"

ಬೀರು ತರೆ ಕಂತ ಪಾಡೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಜೋಕುಲು ಕಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಲ ದೂಸ್ಯೆರ್‌ಂದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಪಂಡೆ. 'ಅಯ್ಯೊ ಮಗ ನಿನ್ನಮ್ಮೆರ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್‌ದ ಕಲ್ಕುಡೆರ್. ಈಯಿ ಎನ್ನ ಬಂಜಿಡ್ ಉಪ್ಪುನಾಗ ಬೊಳುಗುಳದ ಅರಸುಳೆ ಓಲೆಮಾನಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆಗ್‌ಂದ್ ಪೋಯಿನಾರ್ ಬತ್ತಿಜೆರ್' - ಎಂದಳ್ ಇರುವದಿ.

'ಎಂಕ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ತೂವೊಡು, ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೆಂದಿ ಬೇಲೆ ತೂವೊಡು, ಅಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಎಂಕ್ ಬೆನೊಡು' ಎಂದೆ ಬೀರು.

"ಬೇಲೆ ಕಲ್ತ್ ಬಿರ್ಸೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ನಿಕ್ಕ್ ಪೋವೊಲಿ" ಎಂದಳ್ ಇರುವದಿ. ಕೆಲ್ಲತ್ತ ಮಾರ್ನಾಡ್‌ಡ್ ಬೀರುನ ಸಮ್ಮಲೆ ಸೂವ ಕಲ್ಕುಡೆ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆಲಾ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸದಾಯೆ. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಸಮ್ಮಲೆಡ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆದ ಮರ್ಮೊನು ಕಲ್ತೆ. ಆಜಿ ವರ್ಸೊದೆನ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಕಲ್ತೆ, ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲುದೆನ್ ಆಜಿ ದಿನೊಟು ಕಲ್ತೆ, ಬಿರ್ಸೆ ಆಯೆ. ಅಮ್ಮನ್ ತೂದು ಬರ್ಪೆಂದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಅನುನಟ್ಟೆಯೆ. ಮಗಕ್ ತಾದಿದ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯಲ್ ಇರುವದಿ.

ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಅಮ್ಮನ ನಾಟೊಗು ಪಿದಡಿಯೆ. ಅಡ್ಡದ ಸಾರ್, ನೀಟದ ಗುಡ್ಡೆ ಕಡತೆ, ಆನೆ ಕಟ್ಟುನ ಅತ್ತಸ, ಕುದ್ರೆ ಕಟ್ಟುನ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ಕಡತೆ, ಕೊಕ್ಕಡ, ನೀರೆಂಕಿ, ಸರೊಳಿ ಕಡತೆ, ಸಂಪಕಟ್ಟೆದಡೆಗ್ ಪೋಯೆ.

ಬೊಳುಗುಳೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಗುಮ್ಮಡ ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿದ ಬೇಲೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡು ಅವು ಕೋಡಿ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಅಬಿಸೇಕ ಉಚ್ಚಯ ಮಿನದನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅರಸು ಕೊರಿನ ಸೇಜಪಾಲನೆ ಪತ್ತೊಂದು ಊರುಗು ಪಿದಡಿಯೆ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಕುದ್ರೆಡ್ದ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಗೋಳಿದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಗಾಳಿದ ಬರವುಗು ಕುಳ್ಳುದಿತ್ತೆ, ಅವೇ ಕಟ್ಟೆದಡೆ ಬತ್ತೆ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ. ಅಮ್ಮನ ಗುರ್ತ ಮಗಕ್ ಇಜ್ಜಿ , ಮಗನ ಗುರ್ತ ಅಮ್ಮಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಜವಣ್ಯನ ಮೋಣೆನೇ ತೂಯೆ ಸಂಬು

ಕಲ್ಕುಡೆ. ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ದಾನ್ನೋ ಒಂಜಿ ತರೊತ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟೆಂಡು. ಆಯಡ ಕೇಂಡೆ -'ಅಂದಪ್ಪಾ ಜವಣ್ಯ, ಏರಪ್ಪಾ ಈಯಿ? ಸೆಟ್ಟಿ ಸೇನವೆರೆ ಪೈಕಿಯಾ? ಬಂಟ ಬಾರಗೆರೆ ಕೂಟೊನಾ? ಅತ್ತ್‌ಡ ಅರಸು ಮಗೆ ಮುದ್ದುಕುಮಾರೆನ?'

'ಯಾನ್ ಕೆಲ್ಲತ್ತ ಮಾರ್ನಾಡ್‌ದ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆರೆ ಮಗೆ, ಪುದರ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆಂದ್ ಪಂಡೆ ಜವಣ್ಯೆ. ಆಯಿನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಸಂತೋಸುಡು ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ನಿಲೆನೇ ತತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಚ್ಚೆಲ್ ಬಾಜೆಲ್ ಪಾರ್‌ಪೋಂಡು. ಮಗನ್ ತೋಳಾರ ತೊಟ್ಯೊಂಡೆ. ಯಾನೇ ಅಮ್ಮೆ , ಈಯೇ ಮಗೆಂದ್ ಪಂಡೆ. ಇರ್ವೆರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸಂತೋಸುದ ಕಣನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ, ಕುಟುಮೊದ, ಊರುದ ಸಂಗತಿ ಬಾಯಿ ದಿಂಜ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಬೀರು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಆಸೆನ್ ಅಮ್ಮೆಡ ಪಂಡೆ.

"ಅಮ್ಮೆರೆ ಈರೆ ಬೇಲೆ ಯಾನ್ ತೂವೊಡು, ಕಲ್ಪೊಡು". ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ತೆಲ್ತೆ. 'ಈತೆಲ್ಯ ಆಣ್ ಎನ್ನ ಬೇಲೆ ದಾನೆ ತೂವ, ದಾನೆ ಕಲ್ಪುವ? ಮೆಚ್ಚೆಂದಿ ಅರಸುಳು ಮೆಚ್ಚಿದೆರ್,

ಕೊರನ ಸೇಜಪಾಲನೆ ಕೊರ್ತೆರ್' - ಎಂದೆ.

'ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಈರ್ ಬೆಂದಿ ಬೇಲೆ ತೂವಂದೆ ಎಂಕ್ ಸಲೆವುಜಿ'- ಎಂದ್‌ದ್ ಚಲ ಪತ್ಯೆ ಬೀರು. ಪಿರ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಮಗೆಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಬೊಳುಗುಳೊಗು ಪೋಯೆರ್. ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಸನ್ನಿಧಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಇರ್ಲ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಂಚ ಜೀಟಿಗೆ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್. ಆ ಬೊಳ್ಪುಡು ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ತಿ ಬಾರೀ ಕೆಲಸೊನು ಮಗೆ ತೂಯೆ.. ಆಯನ ಸೂಕ್ರುಮದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್, ಬಾರ್‌ದಾತ್ ಕೋರೆ ತೋಜಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೇಸರ್ ಆಂಡ್. ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆಡ್ ಈ ಕೋರೆನಾ ಎಂದ್‌ದ್ ಆಚಿರ ಆಂಡ್. ಪಂಡ್‌ಂಡ, ಅಮ್ಮೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ಅವು; ಪಂಡ್‌ಜಿಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಕಸರಿಕೆ ಅಂಚೆನೆ ಒರಿಯು ಎಂದ್‌ದ್ ಬೀರುನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ತಳಮಳ ಆಂಡ್. ಇತ್ತಿನೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ಪುನವೇ ಎಡ್ಡೆ ಎಂದ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಿಯೆ.

' ಅಮ್ಮೆರೆ ಈ ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಬೇಲೆ, ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಚೋದಿಗನೇ ಸೈ; ಆಂಡಲಾ ಎನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೂರ್ತಿ ಸಮಾದಾನ ಆಯಿಜಿ' ಎಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ ಬೀರು.

ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಸಕ್ಕ ಮುಳ್ಳು ಕಂತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. 'ದಾಯೆ ಸಮಾದಾನ ಆಯಿಜಿ ಮಗಾ?' - ಎಂದ್ ಕೇಂಡೆ.

'ಅಮ್ಮೆರೆ, ತಿರ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತೂಪಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲ ಕುಂದು ಕೋರೆ ತೋಜಂದೆ ಪೋವು. ಮೂರ್ತಿಡ್ ತರೆ ಮುಕ್ಯ ಅತ್ತ್? ತರೆತ ಎಡ ಮರ್ಗೆಲ್‌ಲಾ. ಬಲತ ಮರ್ಗೆಲ್‌ಲಾ ಸಮ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ನೂಲುದಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಕುಂದು ತೋಜುಂಡು'- ಎಂದ್ ದೈರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ.

ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. 'ಉಲೊ ಉಲೊ ಮಗ ದಾನೆ ಪಂಡಾ? ಬೆಂದಿ ಬೇಲೆಡ್ ಕುಂದು ಕೋರೆ ಉಂಡಾ? ವಾ ಮಾಯಕೊಡು ಈ ದೋಸ ಎನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಂದೆ ಪೋಂಡಾ? ನೂಲುದಾತ್ ಕೋರೆ ಆಂಡಲಾ ಈಯಿ ತೆರಿಯೊಂಡತ್ತಾ? ಎನಡ್ದ್‌ಲಾ ಬಿರ್ಸೆ ಆಯ, ಆವಡ್ ! ಈ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಂಡ ಅರಸು ಎನನ್ ಆನೆದ ಕಾರಡಿಕ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಕುದ್ರೆದ ಚಬುಕುಡು ನೋಪಾವೆರ್. ಮಾನ ಕಳೆದ್ ಬದ್ಕುನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಸೈಪುನನೇ ಎಡ್ಡೆ ಎಂದ್‌ದ್ ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ತೊಟ್ಟೆಡ್ದ್ ಮುನೆಯಿತ್ತಿ ಉಳಿ ದೆತ್ತ್, ತಿಗಲೆಗ್ ಪಾಡೊಂಡೆ. ತಾನೇ ಕೆತ್ತಿನ ಗುಮ್ಮಟ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊಗು ಕಬಿಯಪ್ಪ ಬೂರಿಯೆ. ಆ ಪಾದೊಗು ಆಯನ ತಿಗಲೆದ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಅಬಿಸೇಕ ಆಂಡ್. ಸಂಬು ಕಲ್ಕುಡೆ ಕಾಯ ಬುಡುದು ಕೈಲಾಸೊಗು ಸಂದಿಯೆ.

'ಅಯ್ಯೊ ದೇವೆರೆ, ಛೇ.. ಛೇ..!'- ಎಂದ್‌ದ್ ಒಟ್ಟುಗೇ ಪಂಡೆರ್ ಕತೆ ಕೇಣುನ ಜೋಕುಲು.

ಆಕ್‌ಲೆ ಮೋಣೆ ಬಾಡ್‌ಂಡ್.

ದುಕ್ಕ ದಿಂಜಿನ ಸೊರೊಟು ಕತೆನ್ ದುಂಬರಿತೆರ್ ಮಾಸ್ತರೆರ್.

'ನೆತ್ತೆರ್ ತಮೆಲುನ ಅಮ್ಮನ ಮೆಯಿಟ್ ಬೂರ್‍ದ್ ಪುರೆಲಿಯೆ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ. "ಅಯ್ಯೊ ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಂದು ದಾದ ಮಲ್ತೊಂಡರ್? ಯಾನ್ ದಾಯೆಗ್ ಕುಂದು ಕೋರೆ ಪಂಡೆನಾ? ಈರೆನ ನಾಟೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪ ಕಾಟೊಗು ದೀಯೆರೆ ಆಂಡೆ! ಅಮ್ಮನ್ ಕೆರಿ ಕೆಂಗುಡೆ ಆಯೆತ್ತ ಯಾನ್?'" ಎಂದ್‌ದ್ ಮುರ್ಯೆಡ್‌ಯೆ.

ಅಮ್ಮನ್ ಅಯ್ಯಲ್ಲ ಬೊಣ್ಯ ಮಲ್ತೆ ಬೀರು. ಗುಮ್ಮಟ ಬಿಂಬೊಡಿತ್ತಿ ಕೋರೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಸಜ್ಜಿ ಮಲ್ತೆ. ಅಮ್ಮನ ಕೆಲಸೊದ ಮುಟ್ಟುಮುರ್ಲಡಿ ಪತ್ತೊಂಡೆ. ಮಾಂಕಾಳಿ ಮಡು, ಬೀಮ ಕುದಂಟಿ, ಅಳಕಂದ ಕೋಲು, ಲೆಕ್ಕಂದ ನೂಲು ಪತೊತ್ತಂಡೆ. ತುಳು ರಾಜ್ಯ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತೆ. ಊರುಗು ಬತ್ತೆ.

ಕಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಅಮ್ಮಡ್ದ್‌ಲಾ ಬಿರ್ಸೆಂದ್ ಪುದರ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ಕಾರ್ಲದ ಬೈರವ ಅರಸು ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇದಮುಟ್ಟ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು; ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕಾರ್ಲಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು - ಎಂದ್‌ದ್ ಆಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಬಯಕೆ. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಅರಸು ಓಲೆ ಬರೆಪಾಯೆ. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಬೈರವ ಅರಸುನ ಅರಂತಡೆಕ್ ಬತ್ತೆ. ಅರಸುಗು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆ.

ಅರಸು ಕಲ್ಕುಡಡ ತನ್ನ ಮನಸ್‌ದ ಆಸೆನ್ ಪಂಡೆ." ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡಾ, ಅಮ್ಮನ್ ಸೋಲ್ಪಾಯಿ ಮಗೆಗೆ ಈಯಿ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೊಲ್ಮೆದ ಕೆಲಸೊಡು ನಿಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನಾಯೆ ಇಜ್ಜೆಗೆ. ಕಾರ್ಲದ ಸೀಮೆಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಆವೊಡು. ನಾಲ್ ಮೋಣೆದ ಬಸತಿ ಆವೊಡು. ಬೊಟ್ಟುದ ಪಾದೆಡ್ ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಪೆರಿಯ ಮೂರ್ತಿನ್ ಉಂತಾವೊಂಡು. ಈ ಬೇಲೆ ಈಯೇ ಬೆನೊಡು " ಎಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ.

"ಅರಸುಳೆ ಚಿತ್ತ" ಎಂದ್‌ದ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಕೆಲಸೊನು ಒತ್ತೊಂಡೆ. ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತಿಯೆ. ಎಡ್ಡೆ ದಿನಗಳಿಗೆ ತೂದು ಬೇಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ನಾಲ್ ಮುಕದ ಬಸತಿ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿನ ಮೂರ್ತಿಲಾ ಕೆತ್ತಿಯೆ. ಕಾರ್ಲದ ಐನ್ ಸಾವಿರಾಳ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಏತ್ ಪುಣೆಂಡಲಾ ಗುಮ್ಮಟನ್ ನಿದ್‌ಪ ಉಂತಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಕಲ್ಕುಡೆ ಹಾಸ್‌ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೀಲ್ ಕೊರ್ದು ಕುಸೆಲ್‌ಡ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ದೆರ್ತ್ ಉಂತಾಯೆ. ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡನ್ ಬಾಯಿ ದಿಂಜ ಪುಗರಿಯೆರ್.

ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಅರಸುಡ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೆ: 'ಕರ್ತುಲೆ, ಇನಿಕ್ ಯಾನ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸ ಆಂಡ್. ಯಾನ್ ಊರುಗು ಪೋಯೆರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಆವೊಡು'

'ಇನಿ ಬಯ್ಯ ದಂಗ್ಂಡ್, ಪೋಸೊದ ಪೊರ್ತಾಂಡ್. ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಬಲ್ಲ. ನಿಕ್ಕಾಪಿ ಸೇಜಪಾಲನೆ ಕೊರ್ಪೆ' ಎಂದೆ ಅರಸು. ಅಂಚನೆ ಮನದಾನಿ ಪೋಯೆ ಕಲ್ಕುಡೆ. ಅರಸುನ ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾದ್ ಪೋದಿತ್ತ್ಂಡ್. 'ಕಲ್ಕುಡೆ ಬೇತೆ ರಾಜ್ಯೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' - ಎಂದ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆ ಅರಸು.

ಕಲ್ಕುಡನ ಕೈಕ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಳೆ ಪಾಡ್ಯೆ, ಬಲತ್ತ ಕೈ ಕಡ್ಪಾಯೆ. ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಡವು ಕೊರ್ಯೆ, ಕಾರ್ ಕಳೆಪಾಯೆ. ಕಡ್ತಿ ಕೈಕ್ ಕುತ್ತಿ ಪಾಡಾಯೆ, ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಂಡೆ ಪಾಡಾಯೆ.

"ಛೇ. . . ಛೇ! ಇಂಚಲಾ ಉಂಡ? ಅರಸುನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಪಸೆ ಇಜ್ಜಿ" - ಎಂದೆ ರವಿ. ಬಾಕಿದಾಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅರಸುನ ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಕೋಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಮಲ್ಪುನೆ ದಾದ?

'ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಾತಕ ಮಲ್ತೆ ಅರಸು. ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಕುಲು ಏತೋ ಜನ ಉಳ್ಳೆರ್. ಪಿದಯಿ ತೆಲಿಕೆ, ಉಳಯಿ ಕೊಳಿಕೆ!' ಎಂದೆರ್ ಮಾಸ್ತರೆರ್. ಕತೆ ದುಂಬು ಪೋಂಡು.

'ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಮಲ್ಲ ಅಬಿಸೇಕ ನಡತ್ಂಡ್. ಕಾರ್ಲ ಸೀಮೆದ ಜನಮಂವೆ ಉಚ್ಚಯದ ಸಂಬ್ರಮೊಡು ನಲ್ತೆರ್. ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತಿನ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಕೈಕಾರ್ ಕಳೆವೊಂಡೆ. ತಡೆವಂದಿ ಬೇನೆಡ್ ನರೆಲಿಯೆ. ಆ ಕಾರ್ಲದ ನೀರ್ ನಂಜಾಂಡ್ಂದ್ ನೆನೆತ್ತೆ.

ಆ ಕಾಲೊಡು ಯೇಣೂರುನು ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆ ಆಳ್ಯೊಂದಿತ್ತೆ. ಕಾರ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ಮಾತಾ ಸುದ್ದಿ ಆಯನ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡ್. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯೊಡುಲಾ ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿನ್ ಉಂತಾವುನ ಆಸೆ ಆಯಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಇತ್ತಿನಾಡೆ ಗುಟ್ಟುಡು ಮಾನಿಳೆನ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿಯೆ. ಮಾನಿಲು ಕಲ್ಕುಡನ್ ಏರ್‌ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಯೇಣೂರುಗು ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಅರಸುಗು ಕಲ್ಕುಡನ ಅವಸ್ಥೆ ತೂದ್ ಮನಸ್ಸ್ ಕರಗ್ಂಡ್. ಕಾರ್ಲದ ಬೈರವರಸುನ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಕೆದರ್ಂಡ್. 'ಕಾರ್ಲದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗಾದ್ ಕೊರಿನಾಯೆ ಕಲ್ಕುಡೆ; ಆಯಗ್ ಅರಸು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸೇಜಪಾಲನೆ ಕೊರ್ಯೆನಾ' ಎಂದ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೆಂಗಿಯೆ. ಕಲ್ಕುಡನ ಕೈ ಕಾರ್‌ದ ಗಡಿಕ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯಿನ ಬೈದ್ಯೆರೆಡ ಮದ್ದ್ ಮಲ್ಪಾಯೆ. ಗಡಿ ಕೂಡೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾಜಿಲೆ ಕಲ್ಕುಡನ್ ತನ್ನ ಸದ್ರ್‌ಗ್ ಲೆಪ್ಪುಡಾಯೆ. ಅರಮನೆದ ಬಣ್ಣದ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತೆ ಕಲ್ಕುಡೆ. ಅರಸುಗು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಉಂತಿಯೆ.

'ಕಲ್ಕುಡಾ ನಮ್ಮ ಯೇಣೂರು ಸೀಮೇಡ್ ಗುಮ್ಮಟ ದೇವೆರೆನ ಒಂಜಿ ಮೂರ್ತಿ ಆವೊಡು. ಅವು ನಿನ್ನ ಕೈಟೇ ಆವೊಡು. ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಕಾರ್ಲದ ಅರಸು ಲೆಕ್ಕಂದ್ ಎಣ್ಣಡ!' ಎಂದೆ.

'ಬೇಲೆ ಬೆಂಬೆನೇ ಅರಸುಲೆ, ಆಂಡ ಕಾರ್ ಇತ್ತಿನವುಲು ಕೈಯಿಜ್ಜಿ, ಕೈಯಿತ್ತಿನವುಲು ಕಾರ್ ಇಜ್ಜಿದೆ. ಈ ಒಕ್ಕಯಿದಾಯೆ ಎಂಚ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು?' ಎಂದೆ ಕಲ್ಕುಡೆ.

'ನಿನ್ನ ಜಾತಿ ಸರಿಕದಾಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾವೆ. ಈಯಿ ಬೇಲೆದ ನೋಟ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ಲ' ಎಂದೆ ಅರಸು

'ಬೇತೆ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬೇಲೆದ ಗುರ್ತು ಕುಸೆಲ್ ಪನೊಡಾ? ಅಯಿಡ್ದ್, ಯಾನೇ ಬೇಲೆ ಬೆನುವೆ. ಈ ಮುಂಡು ಕೈಕ್ ಕೊದಂಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೆತ್ತುವೆ. ಒಂಜಿ ಕೈಯಾಂಡಲಾ ಒರಿದ್'ಂಡತ್ತ?' ಎಂದೆ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ.

'ಆವಡಪ್ಪಾ ಕಲ್ಕುಡ, ಮಾಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಪೋರ್ಲುಡೆ ಆವಡ್' ಎಂದ್‌ದ್ ಕಲ್ಕುಡನ್ ಅರಸು ಬುಡಾರೊಗು ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿಯೆ.

ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತಿಯೆರೆ. ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲ್ ತೂಯೆರ್. ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ನಾಲ್ ಕೋಡಿದ ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿತೆ, ಬೇಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಸುದ್ದ ಮುದ್ರಿಕೆಡ್, ಒಂಜೇ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಉಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೂರ್ತಿ ಮೂಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕೈ ಒಂಜಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆ. ಈ ಚೋದಿಗೊನು ತೂದು ಅರಸು ಬೆಕ್ಕಸ ಆಯೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಲ್ಪಾದಿ ಕಲ್ಕುಡೆ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಎಣ್ಣಿಯೆ; ಮೆಚ್ಚಿಯೆ.

ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿದ ತರೆತ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕಿಟಿ ಕಾರ್ಲಗ್ ರಟ್ಟ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ರಾಜಾಂಗಣೊಗು ಬತ್ತ್ ಬೂರಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ತುಂಡುನು ಬೈರವರಸು ತೂಯೆಗೆ. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯೊಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ಕಲ್ಕುಡೆ ಬೇತೆ ಸೀಮೆಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಮಚ್ಚರೊದ ಅರಸು ಕೋಪೊಡು ಬಿಮ್ಮ ತುಚ್ಚೊಂಡೆ.

"ಕಲ್ಲ್‌ದ ತುಂಡು ಆತ್ ದೂರ ರಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೂರುವಾ?" ಎಂದ್‌ದ್ ಸಂಸಯ ತೋಜಿಪಾಯೆ ಗೋಪಿ.

ಮಾಸ್ತರೆರ್ ತೆಲ್ತೆರ್. "ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪಿ ಸಂಗತಿಲು ಅತ್ತಾ? ಅವ್ವೇ ರೂಪೊಡು ಅವು ನಡತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅತ್ತ್! ಅವು ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ರೀತಿ! ಯೇಣೂರುಡ್ದು ಕಾರ್ಲಗ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕಿಡಿ ರಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಅರ್ಥ ದಾದ? ಯೇಣೂರುಡು ಗುಮ್ಮಟಸ್ವಾಮಿನ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪುನ ಸುದ್ದಿ ರಪಕ್ಕ ಕಾರ್ಲಗ್ ಮುಟ್ಟುಂಡ್. ಆ ಸುದ್ದಿ ಅರಸುಗು ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಹಾಕಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್"

"ಹಾಂ ಅವ್ವಾಂಡ ಸಮ!'- ಗೋಪಿಗ್ ಸಮಾದಾನ ಆಂಡ್. "ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡನ್ ಆನಿಯೇ ಕೆರ್ದ್ ಬುಡೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಂದ್‌ದ್ ಪರು ಕಡೆಯೆ ಬೈರವ ಅರಸು. ನನಾಂಡಲಾ ಆಯನ್ ಉಪಾಯೊಡು ಕೆರಂದೆ ಬುಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಪಂಡೊಂಡೆ.

ಕೆಲ್ಲತ್ತ ಮಾರ್ನಾಡ್‌ಡ್ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡನ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನ ತಂಗಡಿ ಕಾಳಮ್ಮ ಇತ್ತಳ್. ಆಳೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ದಾನ್ನೋ ಒಂಜಿ ಯೆತೆ; ತಡೆಯಂದಿ ಉಳ ಸಂಕಡ. ಪಲಯನ್ ತೂವಂದೆ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸ ಕರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಣ್ಣನ್ ತೂವಂದೆ ಕಣ್ಣ್ ನಾಡುಂಡು, ಮನಸ್ಸ್ ಅಲ್ಲುಂಡು; ಯಾನೇ ಅಣ್ಣನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಲ್. ಅಣ್ಣಗ್‌ಂದ್ ಉಣಸ್ ತಿನಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತಲ್. ಅಪ್ಪದ ಅಡ್ಯೆ, ಆರಿಯ ಕಡುಪು, ಮೂಡೆಡ್ ಪೊರಿ, ಅರಿಯಡ್

ನೆಯಿ, ಬಣ್ಣಲ್ಲ ಕಾಯೊಡೆ, ಎಣ್ಣೆಲ್ಲ ಚಕ್ಕುಳಿ, ಬಜಿಲ್ ಬೆಲ್ಲ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಟಿಯಲ್ ಕಾರ್ಲಗ್‌ಂದ್ ಪಿದಡಿಯಲ್

ಆನೆ ಕಟ್ಟುನ ಅತ್ತಸ, ಕುದ್ರೆ ಕಟ್ಟುನ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ಕಡತಲ್. ಅಡ್ಡದ ಸಾರ್, ನೀಟದ ಗುಡ್ಡೆ ಕಡತಲ್. ನೀರ ಪರಿವು, ತರೆ ಪೋಯಿ ಸಾಂತಿ ಕಡತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯಲ್. ಎಂಚಲಾ ಕೇಂಡೊಂದು ಕಾರ್ಲಗ್ ಮುಟ್ಟಿಯಲ್. ಅಲ್ಪ ಪಲಯಗ್ ಬೈರವರಸು 'ಕೊರಂದಿನ ಸೇಜ' ಕೊರಿನ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಂಡ್. ಅಣ್ಣನ ಕೈ ಕಾರ್ ಕಳೆಯಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮತಿ ತತ್ತ್ ಬೂರ್‍ಯಲ್. ಏರೋ ತೂದು ವಂತೆ ನೀರ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ಮತಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನಣ್ಣೆ ಓಲುಳ್ಳೆಂದ್ ಕೇಂಡಲ್. ಆಯೆ ಯೇಣುರುಗು ಪೋಯಿನ ಸುದ್ದಿ ಉಂಡು ಎಂದ್‌ದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಾಳಮ್ಮ ಏಣೂರುದಂಚಿ ಪಿದಡಿಯಲ್. ಕಾರ್ಲದ ಅರಸು ಮಲ್ತಿ ಗಾತಕೊನು ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ಗೆಂಡ ಆಯಲ್, ಪಗೆ ಬೂಟಂದೆ ಬುಡಯೆಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಸಾದಿ ಕೇಂಡೊಂದು, ಪಾರೊಂದು ಬೂರೊಂದು ಯೇಣೂರುಗು ಬತ್ತ್ ಎತ್ತಿಯಲ್.

ಬೀರು ಕಲ್ಕಡೆ ಪತ್ತಿನ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬತ್ತಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಟ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ತನ್ನ ಪ್ರತಿರೂಪ ಕೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ದೂರೊಡ್ದು ಕಾಳಮ್ಮ ಪಲಯನ್ ತೂಯಲ್, ಅರೊಂದು ಮುರೆಡೊಂದು ಪಾರ್ ಬತ್ತಲ್. 'ಓ ಅಣ್ಣಾಂದ್ ಬೀರುನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರಿಯಲ್. ಬತ್ತನಾ ಕಾಳಮ್ಮಾಂದ್ ಪಿರ್ತಿಡ್ ತಂಗಡಿಡ ಕೇಂಡೆ ಕಲ್ಕುಡೆ. ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್ ತಮೆಲ್‌ಂಡ್.

'ನಿನ್ನ ಕೈ ದಾನೆ ಆಂಡಣ್ಣಾ? ಕಾರ್ ದಾನೆ ಆಂಡಣ್ಣಾ? ಏರ್ ಮುನಿಯೆರಣ್ಣಾ ನಿಕ್ಕ್?' ಎಂದ್ ಕೇಂಡಲ್ ಕಣ ನೀರ್‌ಡ್ ಜಳಕ ಆಯಿನ ಕಾಳಮ್ಮ.

'ಕಂಡ್‌ದ್ ಅತ್ತ್ ಕಾಳಮ್ಮ, ಕಳುಟು ಅತ್ತ್, ಕಾರ್ಲಡ್ ಬೆನಾಂದಿನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆ, ಕೊರಂದಿ ಸೇಜ ಕೊರ್‍ಯೆರ್ ಕಾರ್ಲದ ಅರಸು'

ಕತೆ ಕೇಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಜೋಕುಳೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣ ನೀರ್ ಒಸರ್‌ಂಡ್. ಮಾಸ್ತರೆರ್‌ಲಾ ಕಣನೀರ್ ಒಚ್ಚೊಂಡೆರ್.

'ದಾಯೆಗ್ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್'ಂದ್ ಕೇಂಡಲ್ ಕಾಳಮ್ಮ.

'ತನ್ನ ಸೀಮೆಡ್ ಬೆಂದಿನಂಚಿನ ಬೇಲೆಗ್ ಎದುರು ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಬೇತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಎಂದ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಕೈಕಾರ್ ದೆತ್ತೆರ್' ಎಂದೆ ಕಲ್ಕುಡೆ.

ಕಾಳಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕಿಯಲ್. ಆಳೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೆಂಪು ಕಿಟಿ ರಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕೊ

ತೋಜಿಂಡ್. "ಅಣ್ಣಾ ಕಾರ್ಲದ ಅರಸು ನಮನ್ ಜೋಗೊಡು ತೆಟ್ಟಾಯೆ. ನಮ ಮಾಯೊಡಾಂಡಲ ಪುಣೆವೊಡು. ಆಯನ ಪುಗೆ ತೂವಂದೆ ಬುಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಒಂಜಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಕ್ಲು ನಮ. ಒಟ್ಟುಗೇ ಕಾಯ ಬುಡುದು ಮಾಯೊಗು ಸಂದ್‌ಗ. ಮಾಯೊಡು ಕಾರ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಗುಗ" ಎಂದಳ್.

'ಅಂಚನೆ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ ಕಲ್ಕುಡೆ. ತನ್ನ ಮುಟ್ಟು ಮುರಿ ಅಂಗಣೊಗು ಪಾಡಿಯೆ. ಕಾಳಮ್ಮ ತನ್ನ ಬಸ್ತ್ ಬಂಗಾರ್ ಕಳೆದ್ ಅಂಗಣೊಗು ದಕ್ಯಲ್. ಪಂಚ ಜೀಟಿಗೆ ಪತ್ತೊಂದು ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ದೇವೆರೆ ಅಂಗಣೊಗು ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬತ್ತೆರ್. ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಉಳಿ ಊರಿಯೆರ್. ""ದೇವೆರೆ ಎಂಕುಳೆನ್ ಮಾಯಕ ಮಲ್ಪುಲೆ" ಎಂದ್ ನಟ್ಟಿಯೆರ್' ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯಕ ಆಯೆರ್.

"ಮಾಯಕ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದಾದ?" ಕೇಂಡಲ್ ಶಶಿ.

'ಮಾಯಕ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದೆ ಪೋಪುನೆ. ಕಾಳಮ್ಮ ಕಲ್ಕುಡೆರ್ ಜೂವ ಕಳೆಯೊಂಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. ಇಂಚ ಅಂಗಣೊಡು ಮಾಯಕಾಯಿನ ತಗೆ ತಂಗಡಿ

ಬೂತೊಳಾಯೆರ್. ಬಡಕಾಯಿ ಗಂಗೆ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕಾವೇರಿಡ್ ಜಳಕ ಸುದ್ದ ಆಯೆರ್. ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವೆರೆಡ ವರ ನಟ್ಯೆರ್. ಬೈರವರಸುಡ ಪಗೆ ಸಾದಿಯೆರೆ ಕಾರ್ಲ ಸೀಮೆಗ್ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್.

ಅರಸುನ ಅರಮನೆದಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬಡಕಾಯಿ ಗೋಪುರೊಗು ಪೊಗ್ಯೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಅಗ್ರಸಾಲೆ ಕಡತೆರ್. ಕೋಟೆ ಪೇಂಟೆ ಸುಡುಸೂಕರ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬರ್ಸ, ಗೆಂಡದ ರಾಸಿ ದೊರಿತೆರ್. ಅರಸುನ ಆಸಿಗೆಗ್ ಕೊಳ್ಳಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕರಡಿಗೆದ ಬಂಗಾರ್ ದೆಂಗಾಯೆರ್. ಪೆಟ್ಟಿಗೆದ ಉಳಯಿ ಇತ್ತಿ ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆನ್ ಬೊಣ್ಯ ಮಲ್ತೆರ್. ದಂಡಿಗೆಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅರಸುನ ಅಬ್ಬೆನ್ ನೀರ್‌ದುಳಯಿ ಕಂತಾದ್ ದೀಯೆರ್. ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿ ಪಟ್ಟದ ರಾಣೆನ್ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಗು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಪಟ್ಟದ ಆನೆಗ್, ಪಟ್ಟದ ಕುದ್ರೆಗ್ ಸಂಕಡ ಕೊಂಡು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅರಸುನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಕಟ್ಟುನ ಕನ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಇರ್ಲ್‌ಡ್ ತೋಜೊಂದು ಪಗೆಲ್‌ಗ್ ಮಾಜೊಂದು ತಿರ್ಗಿಯೆರ್.

ಇಡೀ ಕಾರ್ಲದ ಊರುಡೇ ಆಣ ಬೊಬ್ಬೆ, ಪೊಣ್ಣು ಮುರಿಯ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅರಸುನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ತಳಮಳ ಸುರುವಾಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಚೋದಿಗೊದ ಸಂಗತಿಲು ನಡತ್‌ಂಡ ನೋಟ ನಿಮಿತ್ತೊಡು ತೂಪಿನವು ವಾಡಿಕೆ, ನಿಮಿತ್ತ ತೂಪಿನ ಬಲ್ಯಾಯನ್ ಅರಸು ಲೆಪ್ಪುಡಾಯೆ. ನೋಟ ನಿಮಿತ್ತ ತೂಯೆ ಬಲ್ಯಾಯೆ. ಇಂದು ಬೂತೊಳೆ ಕಾರಣಿಕ ಎಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಕಾಳಮ್ಮ ಕಲ್ಕುಡೆರ್ ಬೂತೊಳಾದ್ ಕಾರ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಗುದೆರ್ ಎಂದೆ.

ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬೈರವರಸುಗು ಮಲ್ಲ ಚೋದಿಗ ಆಂಡ್. ಬಾರೀ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆಂಡ್. ಮಂತ್ರವಾದಿಲು ಬೂತೊಳೆನ್ ಕೈತ ಉಳಯಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್‌ಂದ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಉಂಡು. ಅರಸು ನಾಲ್ ಕೋಡಿಡಿತ್ತಿ ಮಂತ್ರವಾದಿಳೆಗ್ ಓಲೆಮಾನಿ ಕಡಾಯೆ. ಆಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಬಜಾಣಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್. ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬೂತೊಳು ಆಕುಳೆ ಪುಂಡಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜೊ. ಬೂತೊಳೆ ಉಪದ್ರ ಬುಕ್ಕೊಲಾ ಜೋರಾಂಡ್. ಅರಸುನ ಚಿಂತೆ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ಬೂತೊಳೆಡ ಉಡ ಉಡ ಮಾಪು ನಟ್ಟೊಂಡೆ.

ಉಬಾರ್‌ಡ್ ವೈಲಾಯೆ ಪನ್ನಿನ ಮಲ್ಲ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಇತ್ತೆ. ಆಯನ ಕೈತಡೆ ಅರಸು ಓಲೆಮಾನಿ ಕಡಾಯೆ. ವೈಲಾಯೆ ಓಲೆನ್ ತೂದು ಮಂತ್ರವಾದೊದ ಸನ್ನಾಯ ಪತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಲಗ್ ಪಿದಡಿಯೆ.

ಉಬಾರ ಸುದೆ ಕಡಪುನಗ ಬೂತೊಳು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೊಜಂದೆ ಎದುರು ಉಂತಿಯೊ. ವೈಲಾಯನ್ ಬಗೆ ಬಗೆಟ್ ಪೋಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಾಯೊ. ವೈಲಾಯೆ ಕೈ ಜೋಡಿತ್‌ದ್ ಬೂತೊಳೆಡ ನಟ್ಟೊಂಡೆ.

'ಸ್ವಾಮೀ ದೈಯೊಳೆ, ನಿಕುಲು ಮಾಮಲ್ಲ ಮಾಯಾಕಾರೆರ್. ಎನ್ನ ಮಂತ್ರವಾದೊದ

ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿತ್ ಕೊರೊಡು. ನಿಕುಲು ಎನ್ನ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರೊಗು ತಿಕ್ಕೊಡು. ನಿಕುಳೆಗ್ ಒಡಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಯ ಕಟ್ಟಾವೆ, ಮುಗುಳಿ ದೀಪಾವೆ. ನೇದ್ಯ ದೀಪಾವೆ, ನೇಮ ಕೊರ್ಪಾವೆ' ಎಂದ್‌ದ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂದೆ.

ವೈಲಾಯನ ಅರಿಕೆನ್ ಬೂತೊಲು ಒತ್ತೊಂಡ. ವೈಲಾಯೆ ಕಾರ್ಲದ ಅರಸುನ ಅರಂತಡೆಕ್ ಬತ್ತೆ. ಅರಸುನು ತೂಯೆ. ನಡತಿನ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಒಂಜಿಲಾ ಬುಡಂದೆ ಬೈರವರಸು ವೈಲಾಯಡ ಪಂಡೆ. ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಬೂತೊಳೆ ಪೀಡೆ ಉಂತಾವೊಡುಂದು ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಮಂತ್ರವಾದೊದ ಕೊಟ್ಯಡ್ ವೈಲಾಯೆ ಮಂಡಲ ಬರೆಯೆ, ಓಮ ದೀಯೆ. ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರೊದ ಬೇಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಬೂತೊಳೆನ್ ಕುಸೆಲ್‌ಡ್ ತಾರಾಯಿಡ್ ಜೆಮಿತೆ. ತನ್ನ ಊರುಗು ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯೆ

'ಬೂತ ತಾರಾಯಿದ ಉಳಯಿಗ್ ಎಂಚ ಪೋಯಿನೆ?' ಎಂದ್ ಕೇಂಡೆ ವಾಸು.

'ನರಮಾನಿಗ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸಕ್ತಿ ಬೂತೊಳೆಗ್ ಉಂಡುಂದು ಜನೊಕ್ಲೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆ. ಎಲ್ಯ

ಆಯೆರೆಲಾ, ಮಲ್ಲ ಅಯೆರೆಲಾ ಬೂತೊಳೆಗ್ ಕಸ್ಟ ಅತ್ತ್‌ಗೆ. ಮಾಯಕ ಆಯೆರೆಲಾ ಜೋಗ ಬೆನಿಯೆರೆಲಾ ಸಾದ್ಯಗೆ. ವಿಚಿತ್ರ ತರೊತ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸೊಲಬಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂತೆಳೆನ್ ಬೋಡಾಯಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಂತ್ರವಾದಿ ನಲಿಪಾವೆಗೆ. ಇಂದು ಜನೊಕ್ಲೆ ನಂಬೊಳಿಗೆ.

ಎಂಚಲಾ ಕಾರ್ಲಡ್ ಬೂತೊಳೆ ಉಪದ್ರ ಉಂತುಂಡು. ಗಾತಕ ಮಲ್ತಿ ಅರಸುಗು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಸಿಕ್ಸೆಲಾ ಆಂಡ್.

ಪಂಡಿ ಪರಕೆದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ವೈಲಾಯೆ ನಡಪಾಯೆ. ಉಬಾರ್‌ಡ್ ಕಾಳಮ್ಮ ಕಲ್ಕುಡೆರೆಗ್ ಓಡಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಸಾನೊಗು ಉಂಬಳಿ ಬುಡಿಯೆ. ದೈವೊಳೆಗ್ ಪೇರರಿ ನೇದ್ಯ ದೀಪಾಯೆ. ಊರಾಕ್ಲೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ನೇಮೊಗು ಕುದಿ ದೀಪಾಯೆ. ಊರುದಾಕ್ಲು ಕೂಡ್ದು ದೊಂಪ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಕೈಲ್ ಕಡ್ತೆರ್. ನೇಮದ ಸಂದಗೆ ಜೋಡಿಯೆರ್. ಬಂಡಾರ ಏರ್‌ಂಡ್. ಕೊಂಬು ವಾಲಗ, ಬೆಡಿ ಕದಿನೊದ ಗೌಜಿಡ್ ನೇಮ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಬೂತೊಳು ವೈಲಾಯಗ್‌ಲಾ ಊರುದ ಪತ್ತ್ ಮಂದೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ನುಡಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ಪೊಸ ಬೂತೊಳೆ ನೇಮದ ಸಂಗತಿ ನಾಲೂರುಗು ಪಸರ್‌ಂಡ್.

ಕಾಳಮ್ಮನ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಸತ್ಯದೇವತೆ, ಪಾಷಾಣ ಮೂರ್ತಿಂದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಉಬಾರ್‌ಡ್ ಸುರಕು ನಿಲೆಯಾಯಿನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಲೆ ಕಾರಣಿಕ ತೋಜಾದ್ ನಿಲೆ ಆಯೆರ್. ಪೂಜೆ, ಕಾಣಿಕೆ, ಅಗೆಲ್, ಕೋಲ ಪಡೆಯೊಂಡೆರ್ ಎಂದ್‌ದ್ ಮಾಸ್ತರೆರ್ ಕತೆನ್ ಮುಗಿತೆರ್.

'ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಕತೆ!' ಎಂದಳ್ ಕನಕ. ಬಾಕಿದಾಕ್ಲು ಅಯಿಕ್ ದನಿ ಸೇರಾಯೆರ್.

"ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಕತೆಕುಲು ನಮ್ಮ ದೈವೊಲೆ ಪಾರ್ದನೊಳೆಡ್ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಈತ್ ಇಯಾರು. ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬಾಜೆಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಪ್ಪೊಡು, ಅತ್ತಾ? ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬಾಜೆಲ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಮ ಕಣತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿ ಓಲುಂಡು?" ಎಂದ್ ಮೋಣೆದ ಬೆಗರ್ ಒಚ್ಚೊಂಡೆರ್ ಮಾಸ್ತರೆರ್.

ಜೋಕುಲು ಬಸ್ಸ್‌ದಡೆ ಪಾರ್ ಪೋಯೆರ್. ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ದೀದಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ರಡ್ಡ್ ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿ ಕೊಂಡು ಬತ್ತೆರ್. ಮಾಸ್ತರೆರ್ ಅಯಿನ್ ಕತ್ತಿಡ್ ತುಂಡು ಮಲ್ತೆರ್, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪಟ್ಯೆರ್. ಮಾತೆರೆನ ಉಡಲ್ ಸಂಪು ಆಂಡ್. ಗುಮ್ಮಟ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಬಸ್ಸ್ ಬಡ್ತಿಯೆರ್. ಅಕುಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ಕಲ್ಕುಡನ ಕತೆ ದುನಿತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

❖❖❖❖❖

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

1.	ಕೋಟಿ- ಚೆನ್ನಯ	:	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
2.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ	:	ಎ. ವಿ. ನಾವಡ
3.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು	:	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
4.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ	:	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
5.	ಪುಳ್ಕೂರ ಬಾಚೆ	:	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
6.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ	:	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಂಡಂದಲೆ
7.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ	:	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
8.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ	:	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
9.	ಮಾಯಾಂದಾಳ್	:	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
10.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ. ಕಲ್ಕುಡೆ	:	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
11.	ಬನ್ನಾಲ್	:	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
12.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್	:	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
13.	ಜೋಗಿ ಪುರುಸೆರ್	:	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
14.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ	:	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
15.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ	:	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ
16.	ನಾಗಸಿರಿ	:	ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
17.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು	:	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
18.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ	:	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
19.	ಅಪ್ಪೊವದಕ್ಯೆ	:	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
20.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ	:	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್